DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 29 martie 2010

de acordare a unei derogări, pentru activitățile de explorare și exploatare a petrolului și gazelor în Anglia, Scoția și Țara Galilor, de la aplicarea Directivei 2004/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului de coordonare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale

[notificată cu numărul C(2010) 1920]

(Numai textul în limba engleză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2010/192/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Directiva 2004/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de coordonare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale [1], în special articolul 30 alineatele (5) și (6),

având în vedere cererea transmisă de Shell U.K. Limited (denumită în continuare „Shell") prin e-mail la 15 octombrie 2009,

după consultarea Comitetului consultativ pentru achiziții publice,

întrucât:

I. FAPTE

(1) În conformitate cu articolul 27 din Directiva 2004/17/CE, entitățile contractante din domeniul explorării sau extragerii petrolului sau gazelor în Regatul Unit au fost autorizate să aplice un regim alternativ în locul normelor obișnuite. Regimul alternativ implica anumite obligații statistice, precum și obligația de a respecta principiul nediscriminării și cel al concurenței la atribuirea contractelor de furnizare, de lucrări sau de servicii, în special în ceea ce privește informațiile pe care entitatea contractantă le pune la dispoziția operatorilor economici cu privire la intențiile sale de atribuire a contractelor de achiziții publice.

(2) Mecanismul stabilit la articolul 30, care permite derogarea de la prevederile Directivei 2004/17/CE în anumite circumstanțe și pentru anumiți operatori, se aplică și în cazul acestor obligații reduse, prevăzute la articolul 27 din directiva respectivă.

(3) La 15 octombrie 2009, Shell a transmis Comisiei prin e-mail o cerere în temeiul articolului 30 alineatul (5) din Directiva 2004/17/CE. În conformitate cu articolul 30 alineatul (5) primul paragraf, Comisia a informat în legătură cu acest lucru autoritățile din Regatul Unit prin scrisoarea din 21 octombrie 2009, la care autoritățile respective au răspuns prin e-mail la 16 noiembrie 2009. De asemenea, la 17 noiembrie 2009, Comisia a solicitat prin e-mail informații suplimentare de la Shell, pe care aceasta i le-a transmis prin e-mail la 25 noiembrie 2009.

(4) Cererea transmisă de Shell privește explorarea și exploatarea petrolului și gazelor în Anglia, Scoția și Țara Galilor. În conformitate cu deciziile precedente ale Comisiei în materie de concentrări [2], în cerere au fost descrise trei activități distincte desfășurate de Shell, și anume:

(a) explorarea petrolului și a gazelor naturale;

(b) producția de petrol; și

(c) producția de gaze naturale.

În conformitate cu deciziile sus-menționate ale Comisiei, în sensul prezentei decizii, „producția" include și „dezvoltarea", respectiv instalarea infrastructurii adecvate, necesare producției viitoare (platforme petroliere, conducte, terminale etc.).

[1] JO L 134, 30.4.2004, p. 1.

[2] A se vedea, în special, Decizia 2004/284/CE a Comisiei din 29 septembrie 1999 de declarare a unei concentrări ca fiind compatibilă cu piața comună și cu Acordul privind SEE (Cazul IV/M.1383 – Exxon/Mobil) (JO L 103, 7.4.2004, p. 1) și deciziile ulterioare, între altele, Decizia Comisiei din 3 mai 2007 de declarare a unei concentrări ca fiind compatibilă cu piața comună (Cazul IV/M.4545 – Statoil/Hydro) în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului.

II. CADRUL JURIDIC

(5) Articolul 30 din Directiva 2004/17/CE prevede că nu fac obiectul directivei respective contractele destinate să permită desfășurarea unei activități care intră sub incidența Directivei 2004/17/CE dacă, în statul membru în care se desfășoară, activitatea este expusă direct concurenței pe piețe la care accesul nu este restricționat. Expunerea directă la concurență este evaluată pe baza unor criterii obiective, ținând seama de caracteristicile specifice ale sectorului în cauză. Accesul este considerat nerestricționat dacă statul membru a implementat și a aplicat legislația UE relevantă privind deschiderea parțială sau totală a unui anumit sector.

(6) Având în vedere faptul că Regatul Unit a implementat și a aplicat Directiva 94/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind condițiile de acordare și folosire a autorizațiilor de prospectare, explorare și extracție a hidrocarburilor [1], accesul la piață trebuie considerat nerestricționat în conformitate cu articolul 30 alineatul (3) primul paragraf din Directiva 2004/17/CE. Expunerea directă la concurență pe o anumită piață trebuie evaluată pe baza mai multor criterii, dintre care niciunul nu este, în sine, decisiv.

(7) Pentru a evalua dacă operatorii în cauză sunt supuși concurenței directe pe piețele la care se referă prezenta decizie, trebuie să se țină seama de cota de piață a principalilor operatori și de gradul de concentrare a piețelor respective. Deoarece condițiile variază în cazul diferitelor activități care fac obiectul prezentei decizii, se efectuează o evaluare separată pentru fiecare activitate/piață.

(8) Prezenta decizie nu aduce atingere aplicării normelor în materie de concurență.

III. EVALUARE

(9) În deciziile precedente ale Comisiei, menționate la considerentul 4 de mai sus, fiecare dintre cele trei activități care fac obiectul prezentei cereri (explorarea petrolului și a gazelor naturale, producția de petrol și producția de gaze naturale) a fost considerată ca reprezentând o piață de produs separată. Prin urmare, aceste activități trebuie examinate separat.

Explorarea petrolului și a gazelor naturale

(10) Conform practicii consacrate a Comisiei [2], explorarea petrolului și a gazelor naturale constituie o piață de produs relevantă, deoarece nu este posibil să se determine de la început dacă în urma explorării vor fi descoperite zăcăminte de petrol sau de gaze naturale. De asemenea, prin aceeași practică îndelungată a Comisiei, s-a stabilit că piața respectivă se întinde, din punct de vedere geografic, pe tot globul.

(11) Cotele de piață ale operatorilor care desfășoară activități de explorare pot fi măsurate cu ajutorul a trei variabile: cheltuielile de capital, rezervele demonstrate și producția estimată. S-a constatat că nu este adecvată utilizarea cheltuielilor de capital pentru măsurarea cotelor de piață ale operatorilor de pe piața explorării petrolului și a gazelor naturale din cauza diferențelor mari dintre nivelurile de investiții necesare în diferite zone geografice. Astfel, pentru explorarea petrolului și a gazelor în Marea Nordului sunt necesare investiții mai mari decât, de exemplu, pentru explorarea în Orientul Mijlociu.

(12) Alți doi parametri au fost utilizați în mod obișnuit pentru evaluarea cotelor de piață ale operatorilor economici din acest sector, și anume cotele lor de rezerve demonstrate și de producție estimată [3].

(13) La 31 decembrie 2008, rezervele demonstrate de petrol și gaze atingeau un total de 385 miliarde standard metri cubi de echivalent petrol (în continuare Sm^3 e.p.) în întreaga lume, conform informațiilor disponibile [4]. Partea Shell se ridica la 1,759 miliarde Sm^3 e.p., ceea ce reprezenta o cotă de piață de 0,46 %. La 1 ianuarie 2009, rezervele demonstrate combinate de petrol și gaze din Regatul Unit se ridicau la puțin peste 0,88 miliarde Sm^3 e.p. [5], respectiv la puțin peste 0,22 %. Cota Shell din aceste rezerve este și mai mică. Conform informațiilor disponibile, există o corelație directă între rezervele demonstrate de petrol și gaze și producția viitoare estimată. Prin urmare, niciuna dintre informațiile disponibile nu indică o eventuală diferență substanțială între cota de piață a Shell exprimată în termeni de producție estimată și cea exprimată ca parte din rezervele demonstrate. La considerentele 14 și 17 de mai jos sunt prezentate cotele de piață ale Shell și ale principalilor săi competitori în ceea ce privește producția de petrol și, respectiv, de gaze. Având în vedere legătura dintre rezervele demonstrate și producția efectivă, aceste cifre pot fi considerate și ca un indicator al situației concurenței pe piața în cauză. Piața explorării nu este foarte concentrată. În afară de companiile de stat, piața este caracterizată de prezența a doi operatori privați internaționali, integrați vertical, denumiți „super mari” (*super majors*), și anume BP și ExxonMobil, precum și de prezența unui anumit număr de operatori așa-numiți „mari” (*majors*). Aceste elemente sunt un indicator al expunerii directe la concurență.

---

[1] JO L 164, 30.6.1994, p. 3.

[2] A se vedea, în special, Decizia Exxon/Mobil sus-menționată și, mai recent, Decizia Comisiei din 19 noiembrie 2007 de declarare a compatibilității cu piața comună a unei concentrări economice (Cazul COMP/M.4934 – KazMunaiGaz/Rompetrol) în conformitate cu Regulamentul (CE) 139/2004 al Consiliului.

[3] A se vedea, în special, Decizia Exxon/Mobil sus-menționată (considerentele 25 și 27).

[4] A se vedea punctul 5.2.1 al cererii și sursele citate la acest punct, în special documentul „*BP Statistical Review of World Energy*, June 2009”, anexat cererii.

[5] Și anume 0,34 bilioane Sm^3 de gaze echivalente cu 0,34 miliarde Sm^3 e.p. și 3,4 miliarde barili de petrol echivalente cu 0,54 miliarde Sm^3, constituind un total de 0,88 miliarde Sm^3.

Producția de petrol

(14) Conform practicii consacrate a Comisiei ([1]), dezvoltarea și producția de petrol (țiței) este o piață de produs separată care, din punct de vedere geografic, se întinde pe tot globul. Conform informațiilor disponibile ([2]), producția totală mondială de petrol s-a ridicat, în 2008, la 81 820 milioane de barili/zi. În același an, Shell a produs un total de 1 771 milioane de barili/zi, care i-a asigurat o cotă de piață de 2,16 %. Pentru scopul acestei analize, este important să se țină seama de gradul de concentrare și de ansamblul pieței în cauză. Din acest punct de vedere, Comisia reține faptul că piața producției de țiței este caracterizată de prezența unor mari companii de stat, precum și a doi operatori privați internaționali, integrați vertical (așa-numiți „super mari”: BP și ExxonMobil, ale căror cote de producție de petrol s-au ridicat, în 2008, la 3,08 % și, respectiv, 2,32 %) și a unui anumit număr de operatori așa-numiți „mari” ([3]). Acești factori sugerează că pe piață activează un număr de operatori între care se poate presupune că există o concurență efectivă.

Producția de gaze naturale

(15) Într-o decizie anterioară a Comisiei ([4]) privind furnizarea de gaze consumatorilor finali a fost stabilită o distincție între gazele cu putere calorifică redusă (LCV – *Low Calorific Value*) și gazele cu putere calorifică superioară (HCV – *High Calorific Value*). Comisia a luat, de asemenea, în considerare oportunitatea stabilirii unei distincții între furnizarea de gaze naturale lichefiate (GNL) și furnizarea de gaze naturale prin gazoducte ([5]). O decizie ulterioară a Comisiei ([6]) privind, printre altele, dezvoltarea și producția de gaze naturale a lăsat însă deschisă întrebarea referitoare la existența, în sensul deciziei menționate, a unor piețe separate pentru gazele cu putere calorifică redusă (LCV), pentru gazele cu putere calorifică superioară (HCV) și pentru gazele naturale lichefiate (GNL), „deoarece evaluarea finală nu este afectată, indiferent de definiția adoptată”. În sensul prezentei decizii, întrebarea poate rămâne, de asemenea, deschisă din următoarele motive:

— Shell nu produce GNL;

— Shell U.K. Limited operează în Regatul Unit (Scoția, Anglia și Țara Galilor), unde piața la vedere a gazelor, așa-numita *National Balancing Point*, nu face distincție între LCV și HCV. Compania National Grid plc (administratoarea rețelei naționale de gaze din Regatul Unit) este responsabilă cu supravegherea calității gazelor care intră în rețea.

(16) În ceea ce privește piața geografică, deciziile anterioare ale Comisiei ([7]) au considerat că aceasta include Spațiul Economic European (SEE) și, posibil, Rusia și Algeria.

(17) Conform informațiilor disponibile ([8]), producția totală de gaze a UE a atins 190,3 miliarde Sm^3 în 2008, iar cea a SEE s-a ridicat, în același an, la 289,5 miliarde Sm^3. Producția Shell s-a situat în 2008 la 37,60 miliarde Sm^3, reprezentând o cotă de piață de 12,99 %. În Rusia și Algeria, producția s-a situat în 2008 la 601,7 și, respectiv, 86,5 miliarde Sm^3. Prin urmare, producția totală în SEE plus Rusia și Algeria s-a ridicat la 976,7 miliarde Sm^3, din care cota Shell a fost de 3,85 %. Gradul de concentrare a pieței producției de gaze naturale este, de asemenea, scăzut, având în vedere prezența operatorilor super mari (ExxonMobil și BP, având cote de piață situate între [10-20] % și, respectiv, [5-10] %) și a celor mari (Statoil și Total, având cote de piață de ordinul a [10-20] % și, respectiv, [5-10] %), precum și presiunea exercitată de doua mari companii de stat, și anume operatorul rus Gazprom și cel algerian Sonatrach [având cote de piață situate între [30-40] % și, respectiv, [10-20] % ([9])]. Aceste elemente sunt un indicator suplimentar al expunerii directe la concurență.

IV. **CONCLUZII**

(18) Având în vedere factorii examinați la considerentele 5-17, condiția expunerii directe la concurență prevăzută la articolul 30 alineatul (1) din Directiva 2004/17/CE trebuie considerată ca fiind îndeplinită în Anglia, Scoția și Țara Galilor în cazul următoarelor servicii:

(a) explorarea petrolului și a gazelor naturale;

(b) producția de petrol; și

(c) producția de gaze naturale.

(19) Condiția accesului nerestricționat pe piață fiind considerată îndeplinită, rezultă că Directiva 2004/17/CE nu trebuie să se aplice atunci când entitățile contractante atribuie contracte destinate să permită efectuarea, în Anglia, Scoția și Țara Galilor, a serviciilor enumerate la considerentul 18 literele (a)-(c) și nici atunci când se organizează concursuri de soluții în vederea exercitării unor astfel de activități în aceste zone geografice.

(20) Prezenta decizie se bazează pe situația de drept și de fapt existentă în perioada octombrie-decembrie 2009, așa cum reiese din informațiile transmise de Shell și de autoritățile din Regatul Unit. Prezenta decizie poate fi revizuită în cazul în care, în urma unor schimbări semnificative ale situației de drept sau de fapt, condițiile de aplicabilitate a articolului 30 alineatul (1) din Directiva 2004/17/CE nu mai sunt îndeplinite,

([1]) A se vedea, în special, Decizia Exxon/Mobil sus-menționată și, mai recent, Decizia KazMunaiGaz/Rompetrol sus-menționată.
([2]) A se vedea p. 8 din documentul „*BP Statistical Review of World Energy*, June 2009” anexat cererii, denumit în continuare „BP Statistics” („Statisticile BP”).
([3]) Ale căror cote de piață sunt mai mici decât cele ale operatorilor „super mari”.
([4]) Decizia 2007/194/CE a Comisiei din 14 noiembrie 2006 de declarare a unei operațiuni de concentrare ca fiind compatibilă cu piața comună și cu funcționarea Acordului privind SEE (Cazul COMP/M.4180 – Gaz de France/Suez) (JO L 88, 29.3.2007, p. 47).
([5]) A se vedea, în special, Decizia Gaz de France/Suez sus-menționată.
([6]) Decizia Statoil/Hydro sus-menționată, punctul 12.
([7]) A se vedea, de exemplu, deciziile menționate la considerentul 4 de mai sus.
([8]) A se vedea, în special, Statisticile BP, p. 24.
([9]) A se vedea Decizia Statoil/Hydro sus-menționată.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Directiva 2004/17/CE nu se aplică în cazul contractelor atribuite de entitățile contractante și destinate să permită efectuarea următoarelor servicii în Anglia, Scoția și Țara Galilor:

(a) explorarea petrolului și a gazelor naturale;

(b) producția de petrol; și

(c) producția de gaze naturale.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

Adoptată la Bruxelles, 29 martie 2010.

Pentru Comisie
Michel BARNIER
Membru al Comisiei